

Psychologie a internet

Úvodní hodina

Něco ke kurzu

- Cíl kurzu:
- Kurz si klade za úkol seznámit studenty se základními pojmy a koncepty v kontextu výzkumu psychologie a internetu

Podoba výuky

- Obecné uvedení + konkrétní řešená témata
- Vyučující: irtis.muni.cz – pracoviště na FSS
  - Interdisciplinární perspektiva
  - Irtis.muni.cz

	Přednáška		Téma prezentace
21.2.	Úvodní hodina	doc. Mgr. et Mgr. Hana Macháčková, Ph.D.	
28.2.	Teoretický úvod do problematiky	doc. Mgr. et Mgr. Hana Macháčková, Ph.D.	
7.3.	Interakce dospívajících s neznámými lidmi z internetu	Mgr. Vojtěch Mýlek	Sexting mezi dospívajícími
14.3.	Online agrese	doc. Mgr. et Mgr. Hana Macháčková, Ph.D.	Happy slapping
21.3.	Anonymita a chování na internetu	doc. Mgr. et Mgr. Hana Macháčková, Ph.D.	Anonymita v online podpůrných skupinách
28.3.	Čtecí týden		
4.4.	Zdraví a internet	Mgr. Michal Čevelíček, Ph.D.	Přínosy a rizika skupin věnujících se na internetu poruchám příjmu potravy
11.4.	Vliv sociálních sítí na body image	Mgr. Nikol Kvardová	Body pozitivita na sociálních sítích a její vliv na body image
18.4.	Informace na internetu (nejen) o zdraví	Mgr. Adéla Lokajová	Různé typy zdrojů informací o zdraví (např. fóra, weby nemocnic, health apps...), jejich přínosy a rizika
25.4.	Online hry	Mgr. David Lacko Ph.D.	Pozitivní a negativní dopady hraní videoher na kognitivní procesy (např. rozhodování, paměť)
2.5.	Využití technologií a objektivních dat v psychologickém výzkumu (EMA)	Mgr. Martin Tancoš	Eye-tracking nebo virtuální realita v psychologickém výzkumu

Podmínky absolvování

- 1) Aktivní účast – 80%
- 2) Skupinové zpracování a prezentace vybraného tématu
- 3) Vypracování seminární práce na individuálně zvolené téma

- Viz sylabus!!!

Prezentace

- Obsah prezentace:
  - 1) Najděte minimálně 5 kvalitních zahraničních (ne českých ani slovenských!) odborných zdrojů k danému tématu, na jejichž základě zpracujete syntézu informací pro vaši prezentaci.
  - 2) Představte téma obecně – co je potřeba říct, aby posluchači a posluchačky byli „v obraze“.
  - 3) Počítejte ale s tím, že základní pojmy definující hodinu budou prezentovány v rámci hodiny.
  - 4) Čeho jste si Vy sami všimli, co Vás zaujalo, překvapilo na vybraném tématu?
  - 5) Příklady pro ostatní – tak, aby mohli všichni do dané oblasti alespoň částečně proniknout. Kde se s tématem lze na internetu setkat, například ukázky stránek, blogů...
  - 6) Co Vás napadá, pokud se nad Vámi zvoleným tématem zamyslíte z psychologického hlediska (např. uplatnění pro praxi, při intervencích s klienty...)?

Prezentace

- Pro každou hodinu je určeno jedno téma související s tématem přednášky
- K tématům bude možné se přihlásit v IS do 1.3. 17:00 (k tématu je NUTNO se zapsat do tohoto data). První prezentace je 7.3.
- Prezentace vybraného tématu probíhá ve skupině 2-4 studentů za využití PowerPointu. Prezentace bude prezentována v daném termínu na hodině.
- Délka prezentace je 20 minut + 10 minut diskuze. Je nutné, aby se do prezentování aktivně zapojili všichni členové skupiny.
- Prezentaci je nutné odevzdat do odevzdávání v IS. Prezentace vložte nejpozději 24 hodin před termínem prezentace. Nevložení je důvodem k neudělení zápočtu.
- Prezentace musí naplnit všechny náležitosti uvedené níže. Při nevyhovující prezentaci si skupinka připraví nové téma.

Seminární práce

- Téma práce musí být vhodně zvoleno s ohledem na rozsah práce. Nesmí být příliš široké (např. „Komunikace na Facebooku“). Musí spadat do oblasti psychologie internetu. Studenti si téma vybírají sami, na základě vlastního zájmu.
- Návrh tématu je možno konzultovat emailem s Mgr. Mýlkem (mylek@mail.muni.cz). V tomto případě návrh musí obsahovat jednak zadání tématu, jednak krátké (stačí 3 – 5 vět) shrnutí podstaty práce.
- Práce musí představit zvolený problém, komentovat jej s ohledem na odborné poznatky, a poskytnou vlastní kritické zhodnocení. Lze jej podložit vlastní zkušeností, ovšem s dodáním kritického zhodnocení této zkušenosti na základě literatury.
- Práce musí obsahovat jak stručný úvod do problematiky, tak i shrnující závěr.
- Práce musí mít rozsah minimálně 6 NS a maximálně 8 NS (1NS = 1800 znaků včetně mezer). Do rozsahu se započítává pouze text práce, nezapočítává se titulní strana ani seznam literatury.
- Musí být podložena minimálně 10 odbornými zdroji. Zdroje musí být uvedeny ve formátu APA v seznamu literatury. Práci je nutno odevzdat do 4.6.2023 (pokud je potřeba předmět ukončit dříve kvůli SZZ, práci je nutno odevzdat 1.5. a JE NUTNO o tom dopředu informovat Mgr. Mýlka mailem). Pokud práce nenaplní požadovaná kritéria, bude navrácena k přepracování.

- Důležité termíny:
- 1) 1.3. - Přihlášení k tématu prezentace (do 17:00)
- 2) 24 hodin před datem konání prezentace - vložení prezentace do odevzdáárny
- 3) 4.6. - odevzdání seminární práce (1.5. pro ty kdo musí předmět ukončit dříve)

Internet jako sociální prostředí

- Již před příchodem Internetu mediovaná interakce (dopisy, telefon)
- Návaznost na výzkum masové komunikace (hl. od 50. let)
- S příchodem Webu 2.0 ale Internet již nebývá vnímán „pouze jako nástroj“ k mediování komunikace
- Internet se stal specifickým prostředím, které se prolíná s dalšími prostředími, v nichž dnes žijeme
- **Je jedním z našich sociálních prostředí**

Internet jako sociální prostředí

- extenze i do dalších kontextů
  - lze se připojit takřka odkudkoli (smartphone)
- Dichotomie online/offline již zastaralá, často nefunkční

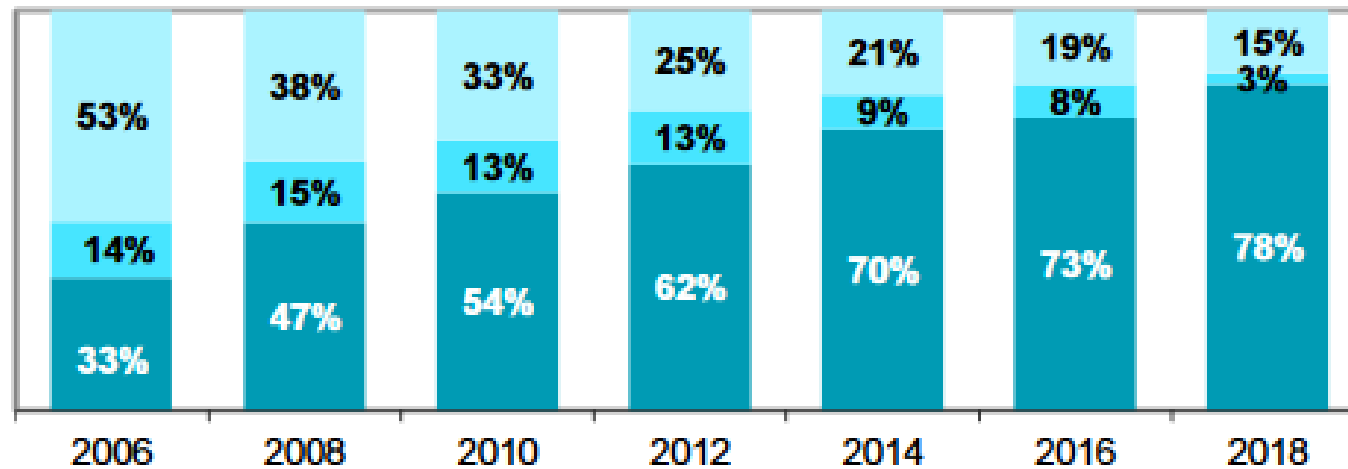
Co myslíte.....

- Kolik lidí používá internet v ČR?
- 16 +
- Vůbec?
- Denně?

Jednotlivci používající internet - uživatelé internetu

Graf C4 Používání internetu jednotlivci

- nikdy nepoužili internet
- internet používají příležitostně (méně než 1x za týden)
- internet používají pravidelně (1x týdně a častěji)

Zdroj: ČSÚ, Šetření o využívání ICT v domácnostech a mezi jednotlivci, 2019

2021: Poslední 3 měsíce?

Tabulka 2.2: Osoby v ČR, které použily internet v posledních 3 měsících

%¹⁾

	2010	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Celkem 16+	61,8	76,5	78,8	80,7	80,9	81,3	82,7
<i>Celkem 16-74</i>	66,4	82,2	84,6	86,5	87,0	87,6	88,9
Pohlaví							
Muži 16+	65,8	78,2	81,6	82,8	83,6	83,1	84,4
Ženy 16+	58,1	74,8	76,0	78,7	78,3	79,7	81,1
Věková skupina							
16–24 let	92,3	96,3	99,0	99,1	98,3	98,6	99,3
25–34 let	83,1	94,5	96,7	98,9	97,3	97,9	98,6
35–44 let	79,7	94,8	96,9	97,6	97,1	98,4	97,9
45–54 let	65,8	89,7	91,6	93,4	94,3	94,7	96,5
55–64 let	42,1	69,0	75,3	77,3	81,2	81,0	84,0
65+	13,2	32,5	33,6	38,3	39,2	40,3	42,7
Vzdělání (25-64 let)							
Základní	25,0	49,2	58,8	66,6	67,8	69,2	76,8
Střední bez maturity	54,2	81,5	85,1	87,2	87,6	88,9	90,1
Střední s maturitou + VOŠ	83,6	96,3	96,9	97,2	97,8	97,8	98,2
Vysokoškolské	95,8	99,8	99,2	99,7	99,7	99,3	99,6
Ekonomická aktivita (16+)							
Zaměstnaní	82,9	92,6	95,1	95,4	96,4	96,2	97,0
Nezaměstnaní	64,8	68,7	72,3	80,2	72,4	80,3	86,3
Ženy v domácnosti*	76,6	94,1	94,7	97,9	95,6	97,9	98,4
Studenti	98,1	98,6	99,7	99,8	98,9	100,0	100,0
Starobní důchodci	23,6	35,0	37,0	40,8	40,8	42,4	45,6
Invalidní důchodci	24,1	56,9	62,8	66,9	62,5	65,9	70,5

- <http://www.statsilk.com/maps/world-stats-interactive-maps-index#Digital%20Divide%20&%20ICT>
- EUROSTAT, PEW
- EU Kids Online, Global Kids Online

Internet

- Digital divide
  - Znáte tento pojem?

Internet

- Digital divide
  - Znáte tento pojem?
- Původně rozdíl mezi ne/uživateli PC a internetu, hl. zaměření na socioekonomické faktory
- Digital inequalities

Digital divide

- Digital divide pořád zůstává, ovšem také se mění
  - Někde se prohlubuje, někde ustupuje
  - S ohledem na socio-demografické skupiny i na to, čeho se týká (access vs. usage and skills gap)
    - např. známky umenšování rozdílů přístupu v návaznosti na SES
- Záleží ale na pojetí digital divide
  - A na tom, co měříme

Digital divide

- “Second-level” digital divide
- Týká se více vrstev přístupu (nejen dichotomie ano/ne) a **použití** ICT („usage gap“)
- Min, 2010 – *„současný rozdíl v přístupu bude pokračovat ve formě rozdílu v používání“* (s. 22)
- „skills gap“
- Usage a skills – silně propojeny

Digital divide

- Přístup celkově – lze se vůbec někde připojit na internet? Je dostupná technologie? Je dostupná síť? A jak je síť kvalitní?

Digital divide

- Přístup celkově – lze se vůbec někde připojit na internet? Je dostupná technologie? Je dostupná síť? A jak je síť kvalitní?
- Přístup individuální – kde se lze připojit? Doma, v práci, ve škole, při chůzi? Kolikrát denně? Jak je to drahé?

Digital divide

- Přístup celkově – lze se vůbec někde připojit na internet? Je dostupná technologie? Je dostupná síť? A jak je síť kvalitní?
- Přístup individuální – kde se lze připojit? Doma, v práci, ve škole, při chůzi? Kolikrát denně? Jak je to drahé?
- Skills – jak umíme s internetem zacházet? Co na něm dokážeme (můžeme) dělat?

Digital divide

- Přístup celkově – lze se vůbec někde připojit na internet? Je dostupná technologie? Je dostupná síť? A jak je síť kvalitní?
- Přístup individuální – kde se lze připojit? Doma, v práci, ve škole, při chůzi? Kolikrát denně? Jak je to drahé?
- Skills – jak umíme s internetem zacházet? Co na něm dokážeme (můžeme) dělat?
- Způsob použití – jaké jsou naše preference? Co používáme a co ne? (např. sociální sítě)

Digital divide

- Přístup k internetu
- Použití rozličných komunikačních technologií, přístrojů
- Frekvence/intenzita použití
- Šíře zapojení do online aktivit
- (Pearce & Rice, 2013)

Digital divide

Pro mnohé digital divide = digital skills
Ale nemůžeme ignorovat ostatní faktory!
Technologie a COVID-19